

**VAISIŲ,
PRISKIRIAMŲ KOMBINUOTOSIOS NOMENKLATŪROS
08 IR 20 SKIRSNIAMS, KLASIFIKAVIMAS**

Kombinuotosios nomenklatūros 08 skirsnis

Kombinuotosios nomenklatūros (toliau – KN) 08 skirsniai priskiriami valgomieji vaisiai, kurie gali būti švieži, atšaldyti, sušaldyti, džiovinti. Šiame skirsnyje taip pat klasifikuojami vaisiai, konservuoti neilgam saugojimui (pvz. dujiniame sieros dioksido, sūryme, sieros vandenyje ir pan.), tačiau su sąlyga, kad tokio pavidalo jie netinka tiesiogiai vartoti maistui. Nevalgomieji vaisiai šiame skirsnyje neklasifikuojami.

Šiam skirsniai priskiriami vaisiai gali būti sveiki, supjaustyti griežinėliais, sukapti, susmulkinti, išimtais kauliukais, trinti, tarkuoti, be žievelių arba nulupti.

Vadovaujanti KN 8 skirsnio 2 pastaba **atšaldyti** vaisiai turi būti klasifikuojami tose pačiose pozicijose kaip ir atitinkami švieži vaisiai. Remiantis Suderintos sistemos (SS) paaiškinimų (HSEnS, 2012) bendrosiomis nuostatomis, sąvoka „atšaldyti“ šiame skirsnyje taikoma produktams, kurių temperatūra sumažinta dažniausiai iki 0° C, šių produktų **neužšaldant**. Tačiau kai kurie produktai, pavyzdžiui, melionai ir kai kurie citrusiniai, gali būti laikomi atšaldytais, kai jų temperatūra sumažinama iki +10° C ir toliau tokia išlaikoma.

Sąvoka **užšaldyti** taikoma produktams, kurie buvo atšaldyti žemiau produkto užšalimo temperatūros, kol visas produktas užšąla **pilnai**.

Džiovinti vaisiai priskiriami KN 0803, 0804, 0805, 0806, 0813 pozicijoms. Paprastai jie paruošiami tiesiogiai džiovinant saulėje, arba naudojant pramoninius būdus (pavyzdžiui, džiovinimą dūmtraukyje). Dažniausiai taip ruošiami abrikosai, slyvos, obuoliai, kriaušės ir persikai. Išskyrus slyvas, vaisiai paprastai perpjaunami pusiau arba supjaustomi griežinėliais, iš jų išimami kauliukai, šerdelės, sėklos. Abrikosai ir slyvos taip pat gali būti pateikiami džiovinti arba išgarinti pulpos griežinėliais arba blokais.

Remiantis KN 8 skirsnio 3 pastaba, be apdoravimo, nurodyto pirmiau, **KN 08 skirsniai** priskiriami džiovinti vaisiai gali būti iš dalies rehidratuoti (t. y. sudrėkinti) arba apdoroti siekiant šių tikslų:

– papildomai konservuoti arba stabilizuoti (pvz., vidutinio intensyvumo šilumos poveikiu, aprūkytu siera, sorbo rūgšties arba kalio sorbato priedais);

– pagerinti arba išlaikyti jų išvaizdą (pvz., augalinio aliejaus priedais arba mažo gliukozės sirupo kiekio priedais),

jeigu jie išlaiko džiovintų vaisių charakteristikas.

Pažymėtina, kad 8 skirsnio 3 pastaboje išvardytų papildomai pridedamų į džiovintus vaisius medžiagų sąrašas nėra baigtinis. Į džiovintus vaisius gali būti pridėti taip pat nedideli kiekiai kitų medžiagų (pvz., citrinų rūgšties, dažiklio), jeigu šios medžiagos **nepakeičia** esminių natūralaus produkto savybių, ir kurios skirtos tik vaisių konservavimui ar išvaizdos pagerinimui.

Nedideli cukraus kiekių priedai neturi įtakos šio skirsnio vaisių klasifikavimui. Šiame skirsnyje klasifikuojami džiovinti vaisiai (pvz., datulės ir slyvos), kurių paviršius gali būti padengtas išdžiūvusio natūralaus cukraus apnašomis.

KN 0812 pozicijoje klasifikuojami vaisiai, apdoroti vien tiktai transportavimo arba saugojimo prieš vartojimą tikslais (pavyzdžiui, konservuoti dujiniu sieros dioksidu, sūrymu, sieros vandeniu arba kitais konservuojamais tirpalais), jeigu tokio pavidalo jie netinka tiesiogiai vartoti maistui.

Vaisiai šiam skirsniui priskiriami net ir sudėti į hermetriškas talpyklas (pvz. džiovintos slyvos skardinėse), tačiau tik tuo atveju, jei yra paruošti arba konservuoti būdais, nurodytais šio skirsnio pozicijose. Tačiau dažniausiai į hermetriškas talpyklas sudėti produktai būna paruošti ar konservuoti kitais būdais, negu nurodyti šio skirsnio pozicijose, ir turi būti klasifikuojami 20 skirsnyje.

Tam tikrų rūšių vaisiai arba šioje pozicijoje klasifikuojamų džiovintų vaisių mišiniai gali būti fasuoti (pvz. į maišelius) ir skirti augaliniams užpilams arba augalinėms „arbatoms“ paruošti. Tokie produktai klasifikuojami taip pat šioje pozicijoje, tačiau jei mišiniuose yra viena ar keli kituose skirsniuose klasifikuojamų medžiagų, toks produktas nepriskirtinas **KN 08** skirsniui.

KN 2006 pozicija

Šiai pozicijai priskiriami konservuoti cukruje vaisiai, daržovės ir kitos augalų dalys. Konservavimas cukruje vyksta, užpylus juos verdančiu vandeniu, po to dar kartą užkaitinus iki virimo ir palaikius sirupe, palaipsniui didinant cukraus koncentraciją, kol produktai tiek įmirksta cukruje, kad to pakanka jiems konservuoti. Konservavimas cukruje atliekamas nusausinant, apcukruojant (*glacé*) arba cukruojant produktus. SS paaiškinimų 2006 pozicijos paaiškinimuose pateikti konservavimo cukruje sąvokų išaiškinimai:

- **nusausinti produktai** – gaunami naudojant ore nesikristalizuojantį sirupą (invertuoto cukraus arba gliukozės mišinį su tam tikru sacharozės kiekiu). Įmirkius produktus sirupo perteklius nuvarvinamas, o taip paruošti produktai yra lipnūs palietus;
- **apcukruoti (*glacé*) produktai** – gaunami pamerkiant nusausintą produktą į sacharozės sirupą, kuris džiūdamas sudaro ploną blizgančią dangą;
- **cukruoti produktai** – gaunami leidžiant produktui tiek įmirkti sacharozės sirupe, kad šiam sirupui džiūstant produkto paviršiuje arba visame produkte susidaro kristalai.

Dažniausiai cukruje konservuojami produktai: sveiki vaisiai (vyšnios, abrikosai, kriaušės, slyvos ir kt.), vaisių (apelsinų, citrinų, ananasų ir kt.) dalys, vaisių (citrinų, melionų, apelsinų ir kt.) žievelės, kitos augalų dalys ir kt. Pažymėtina, kad tuo atveju, jeigu minėti produktai yra konservuoti cukruje ir užpilti sirupu, nepriklausomai nuo jų įpakavimo, jie šioje pozicijoje neklasifikuojami, o priskiriami **KN 2008** pozicijai.

KN 2007 pozicija

Šioje pozicijoje klasifikuojami džemai, marmeladai, vaisių drebučiai (želė), vaisių tyrės, vaisių pastos bei homogenizuoti produktai. Šioje pozicijoje klasifikuojami produktai yra gaminami virimo būdu.

Sąvoka „gauti virimo būdu“ apibrėžta KN 20 skirsnio 5 pastaboje: tai reiškia gaminius, gautus termiškai apdorojus juos atmosferiniame arba sumažintame slėgyje, kai sumažinant vandens kiekį arba kitais būdais tokiu apdorojimu siekiama padidinti gaminio klampumą.

- **Džemai** – gaminami verdant sveikus vaisius, vaisių minkštimą su maždaug tokiu pačiu kiekiu cukraus. Atšaldytų džemų konsistencija yra vidutinio kietumo, juose yra vaisių gabalėlių;
- **Marmeladai** – džemų rūšis, dažniausiai gaminama iš citrusinių vaisių;
- **Vaisių drebučiai (želė)** – gaminami verdant vaisių sultis su cukrumi iki tokio tirštumo, kad atšaldytas produktas sustingsta;
- **Vaisių tyrės** – gaminamos verdant iškoštą vaisių minkštimą su cukrumi arba be jo, kol produkto konsistencija taps tiršta. Vaisių tyrėse yra daugiau vaisių, o jų konsistencija vienalytiškesnė, palyginus su vaisių džemais. Vadovaujantis KN paaiškinimais, vaisių tyrės, gautos pertrinant, o po to verdant vakuume, kurių struktūra ir cheminė sudėtis nepasikeitė, termiškai apdorojant, šiam skirsniui nepriskiriamos, o klasifikuojamos KN 2008.
- **Vaisių pastos** – išgarinant vandenį sutirštintos tyrės, kurių konsistencija beveik kieta arba kieta.

Šiame skirsnyje klasifikuojamų **homogenizuotų produktų** sąvokos paaiškinimas pateikiamas KN 20 skirsnio 2 subpozicijos pastaboje: tai yra kruopščiai homogenizuoti vaisių produktai, supakuoti į mažmeninei prekybai skirtas pakuotes, kurių neto masė ne didesnė kaip 250 g, ir pateikiamus kaip kūdikiams maitinti skirtus arba dietinius maisto produktus. Taikant šį apibrėžimą neatsižvelgiama į mažus kai kurių sudėtinųjų dalių kiekius, kurių gali būti įdėta į gaminius paskaninimo, konservavimo arba kitais tikslais. Šių gaminių sudėtyje gali būti nedideli kiekiai plika akimi matomų vaisių gabalėlių. Homogenizuoti sudėtiniai maisto produktai šiai pozicijai nepriskiriami, jie klasifikuojami 2104 pozicijoje.

KN 2008 pozicija

KN 2008 pozicijai priskiriami sveiki vaisiai ir kitos valgomosios augalų dalys, supjaustyti gabalėliais arba susmulkinti, įskaitant jų mišinius, paruošti arba konservuoti nenaudojant nei vieno proceso, aprašyto pirmesnėse šio skirsnio KN pozicijose arba kituose skirsniuose:

- džiovinti vaisiai, **netenkinantys 8 skirsnio 3 pastabos reikalavimų**, t. y., su įdėtais kitų, negu minėtoje pastaboje išvardintų medžiagų (dažiklių, suteikiančių vaisiams nenatūralią spalvą, didelių citrinų rūgšties, prieskonių, pakeičiančių natūralių džiovintų vaisių charakterį) priedais;
- produktai, **konservuoti cukruje ir pateikiami užpilti sirupu** (SS paaiškinimų 2008 pozicijos paaiškinimai);
- vaisiai, konservuoti vandenyje, cheminėse medžiagose arba alkoholyje;
- vaisiai, konservuoti **osmozinės dehidratacijos** būdu. Sąvokos „**osmozinė dehidratacija**“ apibūdinimas pateikiamas SS paaiškinimų 2008 pozicijos paaiškinimuose: tai yra procesas, kurio metu vaisių gabaliukai taip ilgai mirkomi koncentruotame cukraus sirupe, kad didžioji dalis vaisiuose esančio vandens ir natūralaus cukraus pakeičiama sirupe esančiu cukrumi. Po to,

siekiant sumažinti drėgmę, vaisiai gali būti džiovinami ore. Osmozinės dehidratacijos būdu gautų produktų paviršius dažnai būna padengtas smulkiomis baltomis cukraus apnašomis (cukraus milteliais, tačiau ne kristalais, kaip cukruotuose produktuose, kurie priskiriami KN 2006 pozicijai).

Pažymėtina, kad šioje pozicijoje, be kita ko, klasifikuojami ir sveiki vaisiai (persikai, abrikosai, apelsinai ir kt., su žievelėmis, kauliukais, sėklomis arba arba be jų), trinti ir sterilizuoti, su vandens arba cukraus sirupo priedais arba be jų, tačiau **su sąlyga**, kad šių priedų kiekis neturi būti toks, kad juos būtų galima tiesiogiai vartoti kaip gėrimus. Tuomet, kai pridėjus pakankamą kiekį vandens arba cukraus sirupo produktus galima tiesiogiai vartoti kaip gėrimus, jie klasifikuojami KN 2202 pozicijoje.

Virti ir kepti vaisiai taip pat priskiriami šiam skirsniui, tačiau vaisiai, virti garuose ar vandenyje ir po sušaldyti, šiai pozicijai nepriskiriami ir turi būti klasifikuojami [KN 0811](#) pozicijoje.

Dažniausiai KN 20 skirsniui priskiriamos prekės pateikiamos skardinėse, stiklainiuose, hermetiškosiose talpyklose arba statinėse ir pan.

Vadovaujantis KN 20 skirsnio 2 pastaba, 2007 ir 2008 skirsniams **nepriskiriami** vaisių drebučiai (želė), vaisių pastos, turintys konditerijos gaminių iš cukraus pavidalą (pvz. konditerijos gaminiai – guminukai) bei šokoladiniai konditerijos gaminiai, kurie turi būti klasifikuojami atitinkamai KN 1704 ir KN 1806 pozicijose